

Koncepcja scenariusza merytorycznego ośrodka edukacyjno – muzealnego „Świętokrzyski sztetl”

1. Ideą ekspozycji w synagodze jest „Zrozumieć sztetl”.
 2. Ekspozycja wprowadza odbiorcę w atmosferę sztetl – polsko - żydowskiego miasteczka, gdzie na wspólnej przestrzeni istniały obok siebie i przenikały się dwie kultury: żydowska i polska – głównie chłopska.
 3. Ekspozycja dostosowana jest do projektu wykonawczego koncepcji architektonicznej, zakładającej zastosowanie nowoczesnych technik i form działania w postaci szyb holograficznych, paneli dotykowych, fotokomórek, wygaszanych ekranów, głośników itp.
 - 3.1. PRZEDSIONEK – mapa multimedialna ilustrująca geografie świętokrzyskich sztetli z podstawowymi informacjami o liczbie Żydów w miasteczku (statystyka) – wybrany okres XIX
i XX wieku.
 - 3.2. ULICZKA (główna sala ekspozycyjna) podzielona na cztery strefy:
 - a) **wspólna przestrzeń** – odbiorca wchodzi w przestrzeń dawnych sztetli – wprowadza go piosenka z głośnika „ Maine Szteitele Chmielnik”, znajduje się na uliczkach dawnych świętokrzyskich miast i miasteczek, które pojawiają się na szybach holograficznych oraz na fotografiach na ścianach. Zdjęciom towarzyszą opisy specyfiki Sztetla, także na ekranach jako prezentacja slajdów. W ekspozycji znacznie odznacza się Chmielnik.
 - b) **wspólne życie**- zwiedzający prowadzony odgłosami ulicy stopniowo wchodzi w przestrzeń „wspólnego życia”. Widzi na szybach holograficznych i zdjęciach na ścianach targ, kupców, widzi dzieci idące do szkoły. Słyszy opowieści i relacje Polaków o żydowskich sklepach, rzemieślnikach w Chmielniku, nagrane na video i z głośników czytane przez lektora. Zdjęcia ilustrują codzienne życie Żydów Chmielnika. Opisy przybliżają sylwetki ludzi – poznajemy ich z nazwiska. Towarzyszy temu gwar, pośpiech, który stopniowo zanika i cisza wprowadza odbiorcę w strefę domu.
 - c) **żydowski dom** – to strefa żydowskiego życia rodzinnego – miejsce na pokazanie obyczaju, świąt, znaczenia szabasu, roli ojca i matki. Towarzyszą temu pieśni szabasowe, piosenka „Maine jidysze mame” itp. Fotografie pokazują życie domowe i świąteczne. Opisy mają za zadanie wytłumaczyć specyfikę obyczaju i kultury, na ekranach ukazują się filmy o poszczególnych obrzędach, świątach, uroczystościach itp.
 - d) **sąsiedzi** – to strefa, w której widz odczuwa obecność ludzi. Otrzymuje „ dużą dawkę” konkretnych osób znanych z nazwiska. Te osoby są na fotografiach, na szybach holograficznych, na ekranach. Widz musi „poczuć”, że ci ludzie to jego sąsiedzi, znajomi. Powinni pojawić się kilkakrotnie, tak by zaczął ich rozpoznawać. O sąsiadach Żydach opowiadają Polacy.
- W momencie, kiedy odbiorca „poczucie”, że ma wokół siebie mnóstwo ludzi ich obecność zostaje gwałtownie przerwana. Zostaje pustka. Na ostatniej szybie holograficznej i

ostatnich fotografiach pojawia się tylko garstka ocalonych, którzy modlą się na odnowionym cmentarzu.

3.3. SALA EDUKACYJNA - dopełnieniem spaceru uliczką w głównej Sali ekspozycyjnej będzie projekcja filmu, w którym przedstawiciel - naoczny świadek przedwojennej społeczności żydowskiej opowiada o swoim Szetlu oraz projekcja filmu, w którym przedstawiciel – naoczny świadek społeczności polskiej opowiada o wspólnym życiu Żydów i Polaków.